Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	3Co/69/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1114210086
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Patricia Skotnická
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2025:1114210086.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patricie Skotnickej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcov: X. J. D., Y. XX, Y. W., X. P. D., J. X, Y. W., oboch zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s.r.o., IČO: 47 234 318, Záhradnícka 51, Bratislava, proti žalovanej: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, Štefánikova 17, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Legal Cases s.r.o., IČO: 36 720 097, Alžbetínske námestie 328, Dunajská Streda, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov a žalovanej proti rozsudku (bývalého) Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.02.2018, č. k. 10C/67/2014-354, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zaväzujúcom výroku, v časti, ktorou žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 8.000 eur p o t v r d z u j e a vo zvyšnej časti, ktorou žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 17.000 eur m e n í tak, že žalobu žalobcu v 1. rade z a m i e t a; povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10.000 eur uložená rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.02.2018, č. k. 10C/67/2014-354, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.10.2019, sp. zn. 3Co/244/2018, tým nie je dotknutá.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zaväzujúcom výroku, v časti, ktorou žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 8.000 eur p o t v r d z u j e a vo zvyšnej časti, ktorou žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 17.000 eur m e n í tak, že žalobu žalobkyne v 2. rade z a m i e t a; povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 eur uložená rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.02.2018, č. k. 10C/67/2014-354, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.10.2019, sp. zn. 3Co/244/2018, tým nie je dotknutá.

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých zamietajúcich výrokoch p o t v r d z u j e.

Žalobcovi v 1. rade a žalobkyni v 2. rade priznáva proti žalovanej plný nárok na náhradu trov konania.

Žalobcovi v 1. rade a žalobkyni v 2. rade priznáva proti žalovanej plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 35.000 eur a žalobkyni v 2. rade sumu 35.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu žalobcu v 1. rade a žalobu žalobkyne v 2. rade zamietol. Stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia v 1. a v 2. rade (ďalej spolu aj ako „žalobcovia“) sa žalobou zo dňa 03.04.2014 domáhali voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy každý v sume 75.000 eur na tom skutkovom základe, že dňa 27.01.2014 v čase približne o 18.50 hod. došlo na ceste I/51 KM 80,550 na úseku Y. - S.Š. k dopravnej nehode tak, že vodič nákladného vozidla zn. N. J. XXX, EČV: Q. XXXGK, (ďalej len „nákladné vozidlo“) H. U. neprispôsobil rýchlosť jazdy svojím schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho prešiel náves a ťahač nákladného vozidla ním riadený do protismeru, kde sa stretol s protiidúcim vozidlom zn. F. O., EČV: Q. XXXCH, ktoré viedol syn žalobcov R. D.. Následne do motorového vozidla vedeného synom žalobcov narazila vodička motorového vozidla zn. Š. K., v dôsledku čoho R. D. utrpel závažné poranenia, ktorým dňa 28.01.2014 v nemocnici podľahol. Vodičovi nákladného vozidla H. U. bolo vznesené obvinenie zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Tým, že nákladné vozidlo, ktoré v tom čase vodič viedol, bolo poistené u žalovanej, na základe poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXX/XX, bola podľa žalobcov založená pasívna vecná legitimácia žalovanej, a to i s poukazom na § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) a rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) zo dňa 24.10.2013, č. C-22/12, vo veci Haasová. Aktívnu vecnú legitimáciu žalobcovia odvodili od § 15 ods. 1, druhej vety zákona č. 381/2001 Z.z. a uplatnený nárok od ustanovení § 11 až § 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Uviedli, že s nebohým synom R. mali silný emocionálny vzťah, ktorý bol plný harmónie, lásky a porozumenia. Ich syn bol jedinečné dieťa, empatický a ústretový a zároveň aktívny človek, ktorý im pomáhal vo všetkých životných situáciách a jeho radosť zo života im prinášala neopísateľnú energiu, preto jeho smrť zasiahla negatívne do ich života. Po smrti syna sa výrazne zhoršila ich psychika, zle spia, ťažko sa sústreďujú, sú nervózni a nič ich nebaví, neprestajne na zosnulého syna myslia, čo malo za následok vznik depresívnych a úzkostných stavov. Žalobcovia zosnulému synovi od malička venovali všetok svoj voľný čas, spoločne sa zúčastňovali kultúrnych a spoločenských podujatí, a preto i pri spomienkach na neho veľakrát plačú a s jeho úmrtím sa nedokážu vyrovnať. Žalobcovia výzvou zo dňa 13.03.2014 uplatnili u žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 75.000 eur, avšak žalovaná odmietla poskytnúť poistné plnenie.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že Okresný súd Senica rozsudkom zo dňa 21.12.2015, č. k. 1T/122/2015-420, uznal H. U. vinným z toho, že dňa 27.01.2014 o 18:50 hod. na ceste I/51 na úseku Y. - S. viedol nákladné vozidlo zn. N. J. XXX, EČV: Q. XXXKG, s návesom X. O. J., EČV: Q. XXXYM, pričom v kilometri 80,550 v dôsledku nesprávnej techniky jazdy spočívajúcej v neprispôsobení rýchlosti, povahe a stavu vozovky, náhlej zmene smeru jazdy a nesprávneho uloženia a upevnenia nákladu prešiel s vozidlom do protismerného jazdného pruhu a jazdnej dráhy vozidla zn. F. O., EČV: Q. XXXCH, idúceho v smere od S., ktoré viedol vodič R. D. a následne aj do jazdnej dráhy vozidla zn. Š. K., EČV: Q. XXXAM, idúceho od S., ktoré viedla vodička Z.. P. X., v dôsledku čoho prišlo k zrážke týchto vozidiel s nákladným vozidlom, pri ktorej R. D. utrpel ťažké zranenia, na následky ktorých zomrel, pričom bezprostrednou príčinou smrti R. D. bol šok z krvácania a úrazu pri zlomeninách stehnových kostí, pravej píšťaly, rebier, ľavej kľúčnej kosti a poranenia vnútorných orgánov. Vodič (H. U.) svojím konaním porušil ustanovenia § 16 ods. 1, § 51 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchateľovho postavenia, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Za tento skutok bol súdom odsúdený podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona a za použitia ustanovenia § 36 písm. j), l) a n) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, k trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorý mu bol podmienečne odložený podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a bola mu uložená skúšobná doba v trvaní štyroch rokov podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona. Trestný súd mal k dispozícii znalecký posudok č. 4/2015, vypracovaný znalcom Z.. J. S., R.., ktorý konštatoval, že technickou príčinou vzniku predmetnej dopravnej nehody bola strata smerovej stability súpravy vozidiel zn. N. J. G. M.. X. a jej následné prejdenie do protismerného jazdného pruhu, kde došlo k zrážke s vozidlami zn. F. O. a zn. Š. K.. Príčinnou straty smerovej stability súpravy vozidiel bola skutočná technika jazdy vodiča nákladného vozidla vo vzťahu ku konkrétnemu stavu a povahe vozovky v čase a mieste vzniku dopravnej nehody, ktorú nebolo z technického hľadiska možné považovať za správnu. Rozhodujúci a najväčší podiel na strate smerovej stability súpravy spočíval v okamžitej rýchlosti súpravy vo vzťahu k výrazne zníženým adhéznym podmienkam na ceste v čase a mieste vzniku dopravnej nehody, keďže na ceste bola námraza. Vodič nákladného vozidla mohol vzniku dopravnej nehody zabrániť správnou technikou jazdy, teda prispôsobením rýchlosti jazdy skutočnému stavu a povahe vozovky, keď mal podstatne znížiť

rýchlosť jazdy vzhľadom na výrazne znížené adhézne podmienky na ceste v čase a vzniku dopravnej nehody. Znalec pritom nezistil žiadne také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné jednoznačne konštatovať, že technika jazdy vodiča zn. F. O. bola nesprávna, pričom konštatoval, že tento nemohol vzniku dopravnej nehody zabrániť; pohybom súpravy vozidiel zn. N. J. G. M.. X. v protismernom jazdnom pruhu bola totiž vodičovi vozidla zn. F. O. skracovaná dráha potrebná na zastavenie.

4. Konajúci súd ďalej zistil, že vodič H. U. bol v čase škodovej udalosti zamestnancom spoločnosti ZANOTRANS s.r.o., a teda motorové vozidlo riadil ako zamestnanec. Prácu profesionálneho vodiča vykonával od roku 1991 a pred škodovou udalosťou neevidoval žiadnu dopravnú nehodu, ktorú by svojmu zamestnávateľovi spôsobil. V čase dopravnej nehody mu nebol zistený alkohol v krvi a celú situáciu veľmi ťažko prežíval a prejavil nad ňou ľútosť.

5. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie tiež zistil, že žalobcovia mali so zosnulým synom veľmi blízky vzťah, a to i po rozvode ich manželstva, keď si žalobca v 1. rade založil vlastnú rodinu. Žalobca v 1. rade brával nebohého R. s novou rodinou na dovolenky, kupoval mu veci osobnej potreby, zúčastňoval sa s ním kultúrnych a spoločenských podujatí, pričom nebohý syn mu pomáhal i pri prevádzkovaní pohostinského zariadenia, ktoré po jeho smrti žalobca v 1. rade zatvoril. Žalobkyňa v 2. rade s nebohým synom trávila voľné chvíle, chodili spolu na dovolenky a grilovačky, do kina. Po dopravnej nehode sa obaja žalobcovia dostavili do nemocnice v Y. za účelom identifikácie tela ich zosnulého syna, po ktorej udalosti žalobkyni v 2. rade lekár naordinoval lieky na ukľudnenie, ktoré jej doposiaľ predpisuje jej obvodná lekárka. Žalobca v 1. rade navštevuje raz do mesiaca všeobecnú lekárku za účelom predpisovania liekov na spánok, ktoré denne užíva, pričom sa u neho vyskytla i čiastočná porucha srdca vyvolaná prílišnou ľútosťou nad stratou syna a problémy so zubami; ani jeden zo žalobcov však nebol v zdravotnej starostlivosti psychiatra alebo psychológa. Po tragickej nehode sa osobný život žalobcov zmenil, prestali javiť záujem o voľno-časové aktivity a stále čakajú, že syn zavolá alebo príde domov; žalobkyňa v 2. rade sa stala náladovou a nervóznou, jej život sa zúžil na starostlivosť o psíka zosnulého syna a návštevy jeho hrobu.

6. Svedkyňa S. U., ktorá poznala žalobkyňu v 2. rade od detstva, potvrdila, že pred tragickou nehodou bola veselá, vždy nápomocná, avšak po nej sa úplne zmenila, keď býva často náladová, nervózna. Žalobcovia mali podľa nej k zosnulému synovi veľmi pekný blízky vzťah, dokonca sa R. nikdy nehanbil žalobkyňu v 2. rade objať; pamätala si ho ako priateľského, veselého, nápomocného, každý ho mal rád. Svedkyňa P. X., stará matka nebohého R. D., vnímala jeho vzťah k rodičom ako normálny, bezkonfliktný, a to i napriek rozvodu manželstva žalobcov. Nebohý chodil s rodičmi na opekačky, do kina, trávil s nimi dosť času.

7. Súd prvej inštancie sa pri skúmaní oprávnenosti nároku žalobcov, ktorý právne posúdil podľa § 1 ods. 1, ods. 2, § 4 ods. 2, písm. a, § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., § 11, § 13 Občianskeho zákonníka, § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi, zameral primárne na skúmanie dôvodnosti námietky žalovanej ohľadne nedostatku jej pasívnej vecnej legitimácie v spore. Zohľadniac i konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 6MCdo 1/2016) a Ústavného súdu SR (sp. zn. III. ÚS 646/2015, sp. zn. III. ÚS 666/2016) túto námietku vyhodnotil za nedôvodnú. Poukázal na to, že označenej problematike sa venoval i SDEÚ vo veci C-22/12, v ktorej konštatoval, že článok 3 ods. 1 smernice Rady č. 72/166/EHS zo dňa 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady č. 84/5/EHS zo dňa 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/14/ES zo dňa 11.05.2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady č. 90/232/EHS zo dňa 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len "motorové smernice") sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor sa v citovanom rozsudku riadil úvahami vyjadrenými najmä v odsekoch 44-58, podľa ktorých článok 1 druhej smernice, s cieľom znížiť rozdiely medzi právnymi predpismi členských štátov týkajúcich sa rozsahu povinnosti krytia poistením, stanovil v oblasti zodpovednosti za škodu povinné krytie škody na majetku,

ako aj ujmy na zdraví v určitých sumách. Článok 1 tretej smernice túto povinnosť rozšíril na krytie ujmy na zdraví spôsobenej všetkým cestujúcim okrem vodiča (rozsudok vo veci Ruiz Bernáldez). Členské štáty sú teda povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa ich vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami prvej, druhej a tretej smernice. Medzi škody, ktoré musia byť kryté, sa v súlade s článkom 1 ods. 1 druhej smernice nachádza najmä ujma na zdraví. Pod tento pojem (ujma na zdraví) pritom patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s motorovými smernicami, patrí i nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Táto ochrana musí byť zaručená pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami. Uvedený záver nemohli spochybniť ani okolnosti predložené slovenskou vládou, podľa ktorých aplikovateľné ustanovenia patria do tej časti Občianskeho zákonníka týkajúcej sa zásahov do ochrany osobnosti a tá je nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu vyplývala z § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič podľa mienky SDEÚ nenasvedčovalo tomu, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazovali smernice.

8. Súd prvej inštancie následne extenzívnym výkladom vnútroštátneho práva aplikovateľného vo veci (zákona č. 381/2001 Z. z. a § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka), prihliadajúc na rozhodnutie SDEÚ vo veci C-22/12 a C-277/12, uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 666/2016, a rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6MCdo 1/2016, uzavrel, že náhrada nemajetkovej ujmy patrí k tým náhradám, ktoré sú kryté povinným zmluvným poistením, a preto ju možno priznať i žalobcom. Pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba totiž pojem škoda vykladať eurokonformne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život v dôsledku usmrtenia blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov a že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. V prípade usmrtenia osoby majú potom pozostalí právo na náhradu nemateriálnej ujmy spočívajúcej v trvalých alebo dlho trvajúcich útrapách spojených s vedomím jej trvalej straty. Nemateriálna ujma sa nedá vyjadriť v peniazoch, preto nemôže ísť o ekvivalentnú náhradu, ale o primeranú satisfakciu poskytovanú vo forme náhrady nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka.

9. Pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy konajúci súd prihliadal na všetky okolnosti prípadu, vrátane vážnosti, trvania a následkov traumy spôsobenej žalobcom. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovia mali s nebohým synom veľmi silný emotívny vzťah, založený na porozumení a láske, a preto jeho smrť trvalo a negatívne poznamenala ich životy. Úmrtie syna v dôsledku dopravnej nehody predstavovalo ujmu na osobnostných právach žalobcov, nakoľko touto udalosťou stratili možnosť viesť rodinný a súkromný život, prežívať s ním pozitívne a prípadne aj negatívne stránky života, čím boli dotknuté ich právo na rodinný život a súkromie. Zásah do osobnostných práv predstavoval nenávratnú ujmu a bol spôsobený vodičom H. U. pri výkone jeho pracovných povinností pri vedení nákladného vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovanej. V trestnom konaní pritom nebolo konštatované spoluzavinenie zosnulého R. D. na vzniku dopravnej nehody. Vzhľadom na to, že žalobcovia v konaní nepreukázali, že by tragická smrť ich syna zanechala následky fatálneho charakteru, spočívajúce napríklad v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení ich zdravotného stavu, v preukázateľne negatívnej trvalej duševnej traume, konajúci súd považoval nimi požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 75.000 eur za zjavne neprimerane vysokú. Pri stanovení konečnej výšky priznanej náhrady zohľadnil právnu úpravu v štátoch Európskej únie konštatujúc, že najvyššie odškodné bolo v N. priznané na základe rozsudku OGH zo dňa 30.10.2003, sp. zn. 2Ob 186/03, v sume 65.000 eur, kedy išlo o nárok pozostalého manžela, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a tri maloleté deti. Vo A. a U., v ktorých krajinách je systém odškodnenia upravený paušálnymi sumami, priznali súdy rodičovi žijúcemu v spoločnej domácnosti s usmrteným dieťaťom náhradu v sume 7.500 eur, rodičovi mimo spoločnej domácnosti sumu 3.750 eur. Zároveň konajúci súd zohľadnil právnu úpravu odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi obsiahnutú v zákone č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, stanovenú ako 50-násobok minimálnej mzdy; v roku 2014 bola výška minimálnej mzdy ustálená sumou 352 eur, t. j. maximálna výška odškodnenia pre obeť

násilného trestného činu bola 17.600 eur. Prihliadajúc na vykonané dokazovanie, konajúci súd priznal každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy v sume 35.000 eur a vo zvyšnej časti ich žalobu ako nedôvodnú a zjavne nadhodnotenú zamietol.

10. Súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) tak, že stranám sporu nárok na ich náhradu nepriznal, nakoľko obe mali v konaní úspech len čiastočný.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, do výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku a výroku o náhrade trov konania, podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. a žiadali, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná im plnú náhradu trov konania. Žalobcovia sa nestotožnili s názorom súdu prvej inštancie v otázke výšky priznanej finančnej satisfakcie za utrpenú nemajetkovú ujmu spôsobenú úmrtím ich syna, ktorú vzhľadom na okolnosti zásahu považovali za nedostatočnú a nezodpovedajúcu požiadavke poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany. Neočakávané úmrtie ich syna im spôsobilo doživotnú, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú ujmu, nakoľko malo za následok deštrukciu najcitlivejších interpersonálnych väzieb. Neprejde totiž deň bez toho, aby pre stratu syna nepociťovali prenikavú duševnú bolesť. Práve adekvátna finančná kompenzácia by aspoň čiastočne prispela k zmierneniu následkov traumatizujúcej udalosti, a preto by mala vyvážiť ich duševné útrapy pri spomienkach na dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel ich príbuzný smerom do budúcna; súdom prvej inštancie priznaná peňažná satisfakcia vzhľadom na tieto skutočnosti nesplnila svoj účel. Žalobcovia konštatovali, že ich zámerom nebolo zneužitie právneho inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy a nedôvodné obohatenie sa na úkor komerčnej poisťovne, ale záujem na primeranom a spravodlivom zadosťučinení, ktoré síce závisí od voľnej úvahy súdu, ale táto musí byť vnímaná ako spravodlivá a schopná naplniť zmysel a účel zákona a v neposlednom rade zaistiť i zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie majetkovej ujmy na ich strane.

12. Žalobcovia v ďalšom poukázali na limity poistného plnenia, ktoré pri jednej škodovej udalosti predstavujú 5.000.000 eur, bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených osôb. Zdôraznili, že Výskumný ústav dopravný, a.s. Žilina vyčíslil hodnotu ľudského života na sumu 332.144 eur, pričom i podľa metodiky Najvyššieho súdu ČR by sa finančná čiastka za zmarený ľudský život mala pohybovať okolo sumy 10.000.000 Kč. I keď tieto sumy nepovažovali za záväzné, mali za to, že existovala značná disproporcia medzi priznaným zadosťučinením a vyčíslenou hodnotou ľudského života.

13. Žalobcovia nesúhlasili ani s výrokom súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Hoci sa konajúci súd nestotožnil s výškou nimi uplatneného nároku, boli nesporne úspešní v jeho základe, t. j. boli úspešnou stranou v spore, nakoľko výška plnenia závisela od úvahy súdu. Súčasná platná právna úprava síce neobsahuje gramatické znenie pôvodného ustanovenia § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“), avšak podľa dôvodovej správy k C.s.p. je súd oprávnený priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške, nakoľko táto závisela od úvahy súdu. V tomto smere poukázali na článok „Rekodifikácia civilného procesného práva: Trovy konania a ich náhrada“ publikovaný v Bulletine slovenskej advokácie v roku 2016, č. 3, ako aj na komentár k procesnému kódexu (vydavateľstvo C.H.Beck, rok 2016). Ak teda bola žalobcovi priznaná aspoň časť z uplatneného nároku, ktorého výška závisela od úvahy súdu, nejde o procesne neúspešnú stranu, nemožno ju totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Tým, že boli v konaní úspešní, vznikol im voči žalovanej legitímny nárok na plnú náhradu trov konania.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho zaväzujúcim výrokom, ktorými konajúci súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy v sume 35.000 eur, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a navrhla ho zmeniť a žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietnuť. Žalovaná nesúhlasila so záverom konajúceho súdu o danosti jej pasívnej vecnej legitimácie, ktorý vychádzal z rozsudku SDEÚ vo veci C-22/12. V predmetnom rozsudku Súdny dvor podal výklad motorových smerníc zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, pričom uzavrel, že tieto sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu

upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Samotné rozhodnutie a jeho obsah však nevyvolalo účinky záväznosti pre poisťovne, ani fyzické alebo právnické osoby. Žalovaná zdôraznila, že štát pri transpozícii smerníc do vnútroštátneho právneho poriadku nezahrnul do poistného krytia nároky z nemajetkovej ujmy; pokiaľ mali byť nároky vyplývajúce z ustanovení Občianskeho zákonníka, umožňujúce priznať príbuzným obetí dopravných nehôd náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do ich osobnostných práv, predmetom poistného krytia, museli byť tieto jednoznačne obsiahnuté v zákone č. 381/2001 Z. z. Platný Občiansky zákonník nepovažuje škodu za nemajetkovú ujmu, keďže ide o dva odlišné inštitúty, pre ktoré platia i rozdielne premlčacie doby, a preto ich pre účely výkladu európskych noriem nemožno stotožňovať. Ak teda Občiansky zákonník dôsledne rozlišuje pojem škoda a nemajetková ujma, ktoré majú každý svoj vlastný režim, nie je možné bez zásahu zákonodarcu považovať ich pre účely Občianskeho zákonníka za odlišné a pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. za identické. Zákon č. 381/2001 Z. z. v ustanovení § 4 taxatívne vymedzuje rozsah poistenia zodpovednosti, pričom v odseku 2 udáva, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náklady pri usmrtení; keďže v ňom nie je vymenovaná aj nemajetková ujma upravená v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, je zrejmé, že zákon č. 381/2001 Z. z. odškodnenie nemajetkovej ujmy nepredpokladá. Žalovaná z týchto dôvodov považovala extenzívny výklad pojmu škoda zo strany konajúceho súdu za neprípustný, zakladajúci neprípustne nové povinnosti, ktoré zákonodarca do zákona nepremietol. Uloženie povinnosti podľa napadnutého rozsudku preto nekorešpondovalo so spravodlivým uplatnením práva voči žalovanej a so spravodlivým procesom.

15. Žalovaná tiež zdôraznila, že nemožno pripustiť ani prednosť komunitárneho práva pred právom vnútroštátnym „za každých okolností“. Túto je totiž potrebné uplatňovať v súlade s právnymi účinkami noriem európskeho práva, v závislosti na záväznosti a priamej uplatniteľnosti jednotlivých právnych aktov inštitúcií Európskych spoločenstiev, ktorá je určená primárnym právom .V danom prípade išlo o transpozíciu smernice, pri ktorej v zásade neplatí jej priama aplikabilita, keďže smernica nemôže priamo ukladať povinnosti fyzickým alebo právnickým osobám. Priama aplikácia smerníc prichádza pritom do úvahy len, ak eurokonformný výklad nie je možný, a to len v sporoch, v ktorých vystupuje členský štát. Ak teda dotknuté motorové smernice vyžadovali ich implementáciu do vnútroštátneho právneho poriadku v rozsahu poskytnutia náhrady nemajetkovej ujmy poisťovňou za poisteného, bez existencie vnútroštátnej úpravy, ktorej rozsah si stanovil sám štát, nemôžu súdy uplatniť výklad § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. v rozsahu, ktorý platné vnútroštátne právo nepriznáva. Zároveň, ustanovenie smernice zaručujúce práva alebo ukladajúce povinnosti jednotlivcovi nemožno použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci, nakoľko od nich nemožno spravodlivo požadovať, aby sa riadili smernicou, ktorá bola nesprávne alebo neskoro implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku. Žalovaná na podporu dôvodnosti svojej argumentácie poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 4Cdo 168/2009, sp. zn. 3Cdo 30/2012 a sp. zn. 8Cdo 219/2016, potvrdzujúce správnosť jej námietky ohľadne nedostatku pasívnej vecnej legitimácie poisťovní pri náhradách nemajetkovej ujmy uplatňovaných pozostalými po obetiach dopravných nehôd zo zákona č. 381/2001 Z. z. Za súčasného platného právneho stavu žiadna z poisťovní netvorila a nevytvára technické rezervy predkladané štátnemu dohľadu v rozsahu nárokov z nemajetkovej ujmy podľa § 11 Občianskeho zákonníka, vytváraním ktorých by zabezpečila garanciu splniteľnosti svojich záväzkov z poistných zmlúv. V okolnostiach prípadu, keď i najvyššie súdne autority postupovali v rozhodnutiach v identických skutkových veciach o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie poisťovní jednotne, nepovažovala súdom prvej inštancie uplatnený výklad zákona za spravodlivé uplatnenie práva.

16. Žalovaná sa nestotožnila ani s názorom prezentovaným konajúcim súdom v bode 38. odôvodnenia rozsudku. V šiestej časti Občianskeho zákonníka je upravená nielen škoda, ale aj náhrada nemajetkovej ujmy v rozsahu nárokov na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia (SSU), pričom štát v postavení normotvorcu zahrnul do poistného krytia aj nároky nemajetkovej ujmy (bolestné a SSU), avšak nie tie z nemajetkovej ujmy zahrnuté v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zákonodarca v ustanovení § 4 a § 5 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. stanovil jednoznačný a uzavretý okruh zákonného poistného krytia odkazom na § 442 až § 449 Občianskeho zákonníka. Vymedzeným chráneným statkom, na ktorom možno spôsobiť škodu, ktorá by mala byť následne hradená podľa ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. poisťovateľom je zdravie a život, nie však súkromný a rodinný život, resp. iné podobné kategórie. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6MCdo 1/2016, na ktoré odkazoval konajúci súd, označila za prelomové, vnášajúce chaos, nejednotnosť a zásah do právnej istoty strán sporu, majúce za následok rozdielne rozhodovanie súdov v závislosti na tom, či sa škoda posudzuje len

podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa zákona č. 381/2001 Z. z.; predstavovalo teda zásah do princípu predvídateľnosti práv a právnej istoty. Žalovaná nepovažovala za adekvátny ani odkaz súdu prvej inštancie na rozhodovanie Ústavného súdu SR, ktorého rozhodovaciu prax v tejto otázke, najmä so zreteľom na odlišné stanoviská sudcov H.. J. Ľ. G. H.. S. J., považovala za nejednotnú.
17. Pokiaľ išlo o výšku priznanej nemajetkovej ujmy žalovaná uviedla, že rozhodovacia prax súdov ustálila kritériá, ktoré je potrebné skúmať pri poskytnutí adekvátnej náhrady. Ide o okolnosti na strane poškodeného, ako je intenzita vzťahu so zomrelým, vek, hmotná závislosť alebo aj poskytnutie inej satisfakcie, pričom na strane osoby zodpovednej sa zohľadňuje jej postoj, dopad udalostí do jej duševnej sféry, majetkové pomery, miera zavinenia, resp. spoluzavinenia. Výška náhrady nemajetkovej ujmy má odrážať všeobecné predstavy o spravodlivosti, a preto sa má pri jej ustálení zohľadniť i princíp proporcionality. V danej veci spôsobil usmrtenie osoby blízkej žalobcom vodič vykonávajúci prácu profesionálneho vodiča od roku 1991, ktorý do času dopravnej nehody nemal žiadnu dopravnú kolíziu, v úseku dopravnej nehody, kde je maximálna povolená rýchlosť 90 km/hod. sa pohyboval rýchlosťou 76 km/hod. Bolo zistené, že cesty neboli v dôsledku zhoršených poveternostných podmienok upravené a správca cesty si neplnil svoju povinnosť. Vodič evidentne nechcel dopravnú nehodu spôsobiť a uvedená udalosť ho dlhodobo ťažila. Na druhej strane syn žalobcov bol v čase dopravnej nehody plnoletý, viedol samostatný život, nebol na žalobcoch hmotne závislý, ani oni na ňom. I napriek citovému spojeniu žalobcov so svojim nebohým synom, považovala žalovaná zásah do osobnostných práv žalobcov za menšej intenzity ako pri usmrtení osoby, na ktorej je poškodená osoba priamo závislá, prípadne odkázaná. Vykonané dokazovanie nepreukázalo ani u jedného zo žalobcov následky, ktoré by svojou intenzitou presahovali traumu obvyklú v obdobných prípadoch. Naviac, žalobca v 1. rade nežil so svojim synom od jeho šiestich rokov a mal svoju vlastnú rodinu. Z uvedených dôvodov žalovaná považovala súdom prvej inštancie priznanú relutárnu náhradu v sume á 35.000 eur pre každého zo žalobcov za v rozpore s európskou a vnútroštátnou praxou, ako aj v rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi. V tomto smere poukázala na rozsudky všeobecných súdov, podľa ktorých priznávali náhradu nemajetkovej ujmy za smrť blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode v sume 10.000 eur, 20.000 eur a 23.000 eur, ako aj na judikatúru rakúskeho najvyššieho súdu, ktorý priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 13.000 eur synovi za smrť matky, s ktorou nežil v spoločnej domácnosti.

18. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej zastávali názor, že žalovaná v ňom vo vzťahu k námietke o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie neuviedla žiadne nové skutočnosti, významné pre rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže zopakovala len tie, ktorými dôvodila v konaní pred súdom prvej inštancie; nepovažovali za potrebné sa k nim preto vyjadrovať. Súd prvej inštancie rešpektoval eurokonformný výklad pojmu škoda a v nadväznosti na závery, ku ktorým dospel Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6MCdo 1/2016, ako i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. III. ÚS 666/2016 im dôvodne priznal náhradu nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k samotnej náhrade a jej výške, sa žalobcovia v prvom rade nestotožnili s tvrdením žalovanej, že nepreukázali také následky zásahu do osobnostných práv, ktoré by svojou intenzitou presahovali traumu obvyklú v obdobných prípadoch. V priebehu konania dostatočne osvedčili, že stratu syna vnímajú veľmi citlivo, intenzívne a dodnes sa s ňou nezmierili. Zdôraznili, že v ich prípade išlo o vzťah rodič - nebohé dieťa a oni uniesli dôkazné bremeno, keď preukázali rozsah a vážnosť zásahu spočívajúceho v usmrtení ich syna do ich emocionálnej sféry. Účelom peňažnej satisfakcie je pritom kompenzácia zmareného ďalšieho citového života poškodeného s nebohým príbuzným. Podľa mienky žalobcov výšku nemajetkovej ujmy nebolo možné odvíjať od tabuľkových a paušálnych náhrad priznávaných súdmi v Č.P. N., nakoľko táto nereflektovala na individuálne okolnosti prípadu a nespĺňala požiadavku spravodlivosti a slušnosti. Na výšku priznanej satisfakcie nemohla mať vplyv ani platová situácia v Slovenskej republike v porovnaní s tou v N.. V tomto smere, s poukazom na judikatúru okresných a krajských súdov a nimi priznané odškodnenia, uviedli, že všeobecné súdy SR priznali v obdobných prípadoch pozostalým príbuzným náhradu nemajetkovej ujmy i v sumách presahujúcich 30.000 eur. Poskytnutie satisfakcie v takej výške pritom nemohlo mať pre komerčné poisťovne, vrátane žalovanej, likvidačný charakter aj s ohľadom na ustanovenie § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. stanovujúceho limit poistného plnenia na 5.000.000 eur, bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených osôb.

19. Odvolací súd rozhodol o odvolaniach procesných strán prvý krát rozsudkom zo dňa 31.10.2019, sp. zn. 3Co/244/2018, v spojení s opravným uznesením zo dňa 30.09.2021, č. k. 3Co/244/2018-506, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10.000 eur a žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 eur potvrdil a vo zvyšnej napadnutej

vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcov v 1. a v 2. rade zamietol; v napadnutej zamietavej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcom v 1. a v 2. rade priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov konania. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, viazaný zisteným skutkovým stavom, dospel k záveru, že odvolanie žalobcov proti zamietavému výroku nie je dôvodné, kým odvolanie žalovanej proti vyhovujúcej časti rozsudku je dôvodné čiastočne. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením otázky pasívnej vecnej legitimácie žalovanej konajúcim súdom konštatujúc, že žalovaná v odvolaní viac-menej zopakovala totožnú argumentáciu ako prezentovala v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorou sa tento dôsledne a dostatočne vysporiadal; v podrobnostiach preto odkázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd uviedol, že škodu v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. treba vnímať nielen ako majetkovú, ale aj ako nemajetkovú, a preto i zodpovednosť za škodu, ako aj zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv musí byť predmetom poistného krytia, ktoré názory podporil poukazom i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo 143/2017, ale i uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 666/2016, sp. zn. I. ÚS 474/2016. Stanoviská v nich vyslovené pritom predstavovali novo formulovaný právny názor v otázke posudzovania náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Naviac, v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky bol pod č. 8/2018, publikovaný judikát v znení právnej vety: ,,V spore o náhradu takejto ujmy (v zmysle nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do osobnostných práv) je poisťovňa pasívne legitimovaná“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6MCdo/1/2016).

20. Podľa mienky odvolacieho súdu súd prvej inštancie dospel k správnemu právnemu záveru i o existencii neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry žalobcov, konkrétne do ich práva na súkromie a rodinný život, ktorý dosiahol intenzitu odôvodňujúcu priznanie relutárnej náhrady. Smrť blízkej osoby pozostalého príbuzného v dôsledku prevádzky motorového vozidla, ktorá nebola zavinená touto blízkou osobou, ani pozostalým príbuzným, za podmienok obdobných prejednávanej veci, predstavuje neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život a zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Smrť syna žalobcov nepochybne trvalo a negatívne poznačila ich životy, keď ich pripravila o možnosť ďalej spoločne budovať úzke citové, sociálne a rodinné väzby, predstavujúce imanentnú súčasť práva na súkromie a rodinný život žalobcov, a preto založila i opodstatnenosť ich nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pri úvahách o výške tejto nemajetkovej ujmy, zohľadniac kritériá uvedené v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to závažnosť nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo, dospel však odvolací súd k odlišným záverom o primeranosti odškodnenia pre každého zo žalobcov. Odvolací súd pri svojej úvahe o ustálení adekvátnej náhrady za zásah do osobnostných práv žalobcov vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý považoval za v potrebnom rozsahu a správne zistený. Sumarizujúc, že žalobcovia stratili syna vo veku, kedy sú medzi rodičmi a deťmi vytvorené silné citové väzby, že nebohý žil so žalobkyňou v 2. rade v spoločnej domácnosti, keď žalobca v 1. rade si po rozvode manželstva založil vlastnú rodinu, avšak naďalej s ním udržiaval intenzívny kontakt, dokonca mu nebohý pomáhal v pohostinskom zariadení, zohľadniac, že žalobcovia neboli na synovi finančne závislí, ani inak odkázaní, t. j. boli plne sebestační, pričom intenzita ich vzťahu bola primeraná veku zomrelého a žalobcov, nebola ničím zvláštna, ani výnimočná z hľadiska obsahu a spôsobu (intenzita trávenia spoločného času, záľuby, dovolenky, a pod.) v spojení so všeobecne zdieľanými predstavami o spravodlivosti, vyhodnotil za primeranú a spravodlivú kompenzáciu za neočakávanú a náhlu stratu syna žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur pre každého zo žalobcov.

21. O nároku na náhradu trov celého konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a zásadou úspechu žalobcov v plnom rozsahu. Mal za to, že žalobcovia boli plne procesne úspešní, a preto im vznikol nárok na náhradu trov celého konania, s tým, že základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

22. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 28.02.2023, sp. zn. 6Cdo 16/2022, dovolanie žalobcov proti rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 31.10.2019, sp. zn. 3Co/244/2018, odmietol a žalobcom v 1. a v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie. Najvyšší súd vyhodnotil dovolanie žalobcov smerujúce proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil vyhovujúci výrok týkajúci sa priznania náhrady nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov v sume 10.000 eur, ako podané neoprávnenou osobou v zmysle § 447 písm. b) C.s.p., nakoľko

išlo o rozhodnutie v ich prospech; ich dovolanie v tejto časti preto odmietol. Vo vzťahu k ostatnej argumentácii žalobcov Najvyšší súd SR uviedol, že potvrdením rozhodnutia vo veci samej sčasti vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nad sumu 35.000 eur priznanej náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd preskúmal správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj aplikácie a interpretácie hmotnoprávnych noriem na zistený skutkový stav, pričom sa vysporiadal i s rozhodujúcimi odvolacími námietkami; rozhodnutie odvolacieho súdu nepovažoval za nepresvedčivé. Za dôvodnú nevyhodnotil ani námietku, ktorou žalobcovia odvolaciemu súdu vytýkali, že nezopakoval dokazovanie vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Odvolací súd nebol povinný aplikovať procesný postup vyplývajúci z ustanovenia § 384 v spojení s § 385 C.s.p., nakoľko nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom súd prvej inštancie založil napadnuté rozhodnutie, keď sa zaoberal výlučne právnym posúdením veci. Odvolací súd dostatočne a zákonným spôsobom odôvodnil rozhodnutie o zamietnutí žaloby v prevyšujúcom rozsahu nad priznanú sumu 10.000 eur každému zo žalobcov, vysvetlil na základe akých rozhodných skutkových okolností považoval za primeranú práve ním priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur, zohľadniac závažnosť tejto ujmy, okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcov došlo, ako i všeobecne zdieľanú predstavu o spravodlivosti, všetko s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. 646/2015. Zdôrazňujúc, že z hľadiska prípustnosti dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, má určujúci význam vymedzenie právnej otázky, ktorá nebola riešená dovolacím súdom, Najvyšší súd SR nepovažoval žalobcami nastolené otázky za otázky právne, ale skutkové, ktorými sa však nemohol zaoberať; preto dovolanie vo zvyšnej časti odmietol podľa § 447 písm. f) C.s.p.

23. Ústavný súd SR nálezom, sp. zn. III. ÚS 372/2023, vyslovil, že uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.02.2023, sp. zn. 6Cdo 16/2022, bolo porušené základné právo žalobcov ako sťažovateľov na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, označené uznesenie Najvyššieho súdu SR zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd SR sa nestotožnil s názorom prezentovaným Najvyšším súdom pokiaľ išlo o posúdenie žalobcami vymedzených otázok ako skutkových; žalobcovia totiž namietali kritériá určujúce priznanie relutárnej náhrady, konkrétne to, či pri jej priznávaní majú byť zohľadnené majetkové pomery škodcu, či treba vziať do úvahy náhradu priznávanú na základe iných právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku, ako i rozhodovaciu prax všeobecných súdov vo vzťahu k sekundárnym obetiam, pričom žiadali i určiť základnú čiastku za zásah do osobnostných práv a za zhodnotenie citových vzťahov medzi pozostalými a usmrtenou blízkou osobou pri dopravnej nehode modifikovateľnú zákonnými a judikatórnymi kritériami.

24. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 25.06.2025, sp. zn. 8Cdo 4/2025, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.10.2019 sp. zn. 3Co/244/2018, v zmeňujúcom výroku o zamietnutí žaloby žalobcov v 1. a v 2. rade nad sumu 10.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy každému z nich, v potvrdzujúcom výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie; zároveň zrušil i uznesenie Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 23.05.2024, č. k. B1-10C/67/2014-585. V snahe autenticky porozumieť textu dovolania žalobcov Najvyšší súd považoval toto za procesne prípustné v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. S poukazom na vlastné rozhodnutia (sp. zn. 4Cdo 139/2011, sp. zn. 5Cdo 265/2009), ako i nález Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. III. ÚS 288/2017, Najvyšší súd odvolaciemu súdu vytkol, že pri rozhodovaní o veci sa dôsledne neriadil kritériami rozhodnými pre určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, keď nezohľadnil ustálenú rozhodovaciu prax, bez konkretizácie skutkových okolností v skutkovo podobných, resp. odlišných veciach, a preto nesprávne posúdil i výšku priznanej relutárnej náhrady. Podotýkajúc, že z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k priznávaniu náhrad nemajetkovej ujmy vyplýva vysoká rozdielnosť jej výšky, ktorú prisudzujú súdy nižších inštancií jednotlivým pozostalým osobám, súčasne konštatoval, že pri pozostalých rodičoch sa vo vzťahu k ich deťom priznávané sumy pohybujú v rozpätí od 15.000 eur do 25.000 eur a u súrodencov v rozpätí od 10.000 eur do 25.000 eur. Pre pozostalých rodičov strata dieťaťa predstavuje závažnú ujmu, ktorá znamená deštrukciu rodinného i osobného života, a tým porušenie článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Dieťa je už od narodenia súčasťou rodinných vzťahov, a preto medzi ním a rodičmi vzniká záväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.

25. Najvyšší súd SR ďalej ozrejmil, že jedným zo základných kritérií pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy hradenej z povinného zmluvného poistenia za zásah do súkromného a rodinného života pri usmrtení blízkej osoby pri dopravnej nehode a s tým spojenými duševnými útrapami, je

miera intenzity vzťahu medzi obeťou dopravnej nehody a blízkymi príbuznými (pozostalými), ktorá je závislá od jeho blízkosti a kvality. So zreteľom na subjektívny charakter vzniknutej ujmy, musí sa existencia a kvalita vzájomného vzťahu, a tým i následná ujmu vyvodiť z objektivizovaných okolností, ktorými sú príbuzenský vzťah, vek a zdravotný stav dotknutých osôb, existenčná závislosť, teda majetková závislosť pozostalých na obeti dopravnej nehody, závislosť na pomoci, odkázanosti a starostlivosti, prípadne i poskytnutie inej než peňažnej satisfakcie. Náhrada nemajetkovej ujmy zo straty blízkej osoby by mala kompenzovať stratu v citovej, emocionálnej sfére a vyvážiť pocit bolesti a smútku. Vzhľadom na spojenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy s osobou pozostalého, mala by táto primerane vyvážiť, prípadne zmierniť ujmu pozostalého v jeho osobnostnej sfére a odčiniť tak zásah do práva na budovanie a rozvoj rodinných vzťahov. Zdôrazňujúc primárne satisfakčnú funkciu relutárnej náhrady, nemala by podľa mienky Najvyššieho súdu suplovať funkciu iných zodpovednostných mechanizmov zameraných na kompenzáciu strát v majetkovej sfére poškodených osôb, a preto by jej výška nemala zohľadňovať odškodňovanie sekundárnych obetí na základe iných hmotnoprávnych predpisov upravujúcich odškodnenie a ani závisieť od solventnosti škodcu; na jeho strane možno pritom zohľadniť jeho postoj ku škodovej udalosti, ako je prejav ľútosti, náhradu škody, či ospravedlnenie, mieru a formu zavinenia. Práve postoj škodcu môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalých, a naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť môže ujmu ešte prehĺbiť. Na uvedenom základe Najvyšší súd SR uložil odvolaciemu súdu opätovne prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní s tým, že pri posudzovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy nad už právoplatne priznanú sumu 10.000 eur každému zo žalobcov, zohľadní, okrem súdnou praxou ustálených kritérií náhrady, aj vlastnú rozhodovaciu prax v skutkovo obdobných veciach, čo znamená, že zohľadní princíp rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako.

26. Po vrátení veci Najvyšším súdom SR odvolací súd preskúmal opätovne rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zaväzujúcich výrokov nad rámec žalobcom priznanej nemajetkovej ujmy 10.000 eur, ako i v zamietajúcich výrokoch a súvisiacom výroku o náhrade trov konania, prejednal odvolanie žalobcov a žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a zohľadniac i právny názor dovolacieho súdu vyjadrený v uznesení zo dňa 25.06.2025, sp. zn. 8Cdo 4/2025, dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné, kým odvolanie žalovanej je dôvodné čiastočne. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 27.11.2025 (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.).

27. Odvolací súd v prvom rade udáva, že i v poradí druhom rozhodnutí sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej v jej opravnom prostriedku ohľadne nedostatku jej pasívnej vecnej legitimácie v spore; túto pritom evidentne založila na viac menej zopakovaní argumentov prezentovaných v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa tento dôsledne a dostatočne vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku. Na zdôraznenie správnosti prijatých záverov odvolací súd opätovne udáva, že nárok žalobcov nebolo možné posudzovať priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 16.09.2009, č. 2009/103/ES, za použitia článku 7 ods. 5 Ústavy SR (k tomu aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 3Cdo 301/2012). Pri smerniciach, pre ktoré je typická absencia priamej uplatniteľnosti voči fyzickým a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch, t. j. je vylúčený ich priamy účinok, možno uvažovať len o tzv. nepriamom účinku. Ten sa prejaví tak, že všeobecný súd je povinný interpretovať vnútroštátne právo v súlade s právom EÚ tým spôsobom, že berie do úvahy vnútroštátne právo ako celok a posúdi, do akej miery ho možno použiť spôsobom, ktorý nevedie k výsledku odporujúceho smernici (k tomu aj rozhodnutie SDEÚ vo veci Pfeiffer a ďalší, C-397/01 - 403/01).

28. Konajúci súd nepochybil ani, keď pri svojom rozhodovaní zohľadnil rozsudok SDEÚ vo veci C-22/12. Vychádzajúc zo všeobecnej záväznosti rozhodnutí SDEÚ, ktorá potom zakladá zodpovednosť členského štátu za škodu, ktorú spôsobil porušením práva EÚ, v prípade, keď jeho všeobecný súd vydá rozhodnutie v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora, bol konajúci súd povinný reflektovať na označený rozsudok SDEÚ, vo veci C-22/12. Napokon, z jeho záverov vychádza i už pomerne stabilizovaná judikatúra najvyšších súdnych autorít, najmä rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorý v uznesení sp. zn. III. ÚS 666/2016 konštatoval, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálne možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej úniovej regulácie. Povedané jednoduchou rečou, povinné zmluvné poistenie vinníka dopravnej nehody má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym

osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Možno tiež poukázať i na uznesenie Najvyššieho súdu, sp. zn. 6MCdo 1/2016, uverejnené i v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 8/2018 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Na uvedené právne závery poukázali a z nich vychádzali i ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 1Cdo 214/2019, sp. zn. 7Cdo 89/2021, sp. zn. 7Cdo 252/2021, a iné), zdôrazňujúc, že pokiaľ usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z.

29. Na uvedenom základe vyhodnotil odvolací súd námietky žalovanej ohľadne nedostatku jej pasívnej vecnej legitimácie za nedôvodné. Nepovažoval pritom za nevyhnutné vyčerpávajúcim spôsobom sa vyjadrovať ku všetkým argumentom žalovanej smerujúcim k vyvráteniu právneho záveru o danosti jej pasívnej vecnej legitimácie, nakoľko tieto neboli spôsobilé ovplyvniť vyššie odôvodnený právny záver odvolacieho súdu, založený na eurokonformnom výklade vnútroštátneho práva a ustálenej rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky.

30. Podľa mienky odvolacieho súdu súd prvej inštancie dospel i k správnemu právnemu záveru o existencii neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry žalobcov, konkrétne do ich práva na súkromie a rodinný život, ktorý dosiahol takú intenzitu, že odôvodnil priznanie relutárnej náhrady. Skutočnosť, že smrť blízkej osoby pozostalého príbuzného v dôsledku prevádzky motorového vozidla, ktorá nebola zavinená touto blízkou osobou, ani pozostalým príbuzným, za podmienok obdobných prejednávanej veci, predstavuje neoprávnený zásah do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život (zakladajúca právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka), bola tiež opakovane vyslovená v rámci ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR, na ktorú napokon poukázal i dovolací súd v uznesení zo dňa 25.06.2025, sp. zn. 8Cdo 4/2025 (viď rozhodnutie sp. zn. 5Cdo 265/2009, ako i sp. zn. 2Cdo 194/2011). Pritom medzi zásahom do súkromnej sféry žalobcov v dôsledku úmrtia ich nebohého syna pri dopravnej nehode a nemajetkovou ujmou, ktorú utrpeli, existovala priama príčinná súvislosť. Náhle úmrtie nebohého R. D. pripravilo žalobcov nepochybne o možnosť ďalej spoločne budovať úzke citové, sociálne a rodinné väzby, predstavujúce imanentnú súčasť práva na súkromie a rodinný život, a táto skutočnosť založila opodstatnenosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, ako je upravená v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

31. Pri úvahách o výške tejto nemajetkovej ujmy odvolací súd opätovne zohľadnil účel primeraného zadosťučinenia, ktorým je poskytnúť dotknutému subjektu spravodlivé zmiernenie (satisfakciu) za neoprávnený zásah do nemajetkovej sféry, a nepochybne i kritériá vymedzené v ustanovení § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to závažnosť nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia ujma čo do intenzity a jej trvania, tým vyššia by mala byť čiastka zadosťučinenia) a široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo; tieto musia byť zistené nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby (napríklad, či na strane pôvodcu zásahu išlo o nedbanlivosť alebo úmysel). Do kritérií rozhodujúcich pre ustálenie adekvátnej náhrady nemajetkovej ujmy pritom treba zaradiť i mieru intenzity vzťahu medzi obeťou dopravnej nehody a pozostalými, ktorá je závislá od blízkosti a kvality ich vzájomného vzťahu pred zásahom, a ktorý bol v jeho dôsledku pretrhnutý; tento pritom možno vyvodiť z objektivizovaných okolností, ako je príbuzenský vzťah, vek, zdravotný stav, existenčná závislosť, t. j. majetková závislosť pozostalých na primárnej obeti, ako i závislosť na pomoci, odkázanosti a starostlivosti, prípadne i poskytnutie inej než peňažnej satisfakcie. Zohľadniac názor vyjadrený dovolacím súdom, výška náhrady nemajetkovej ujmy hradenej z povinného zmluvného poistenia by nemala zohľadňovať odškodňovanie sekundárnych obetí na základe iných hmotnoprávnych predpisov, pričom nie je závislá ani od solventnosti škodcu, tak ako nedôvodne namietala žalovaná v odvolaní; na jeho strane treba brať zreteľ na jeho postoj ku škodovej udalosti, mieru a formu zavinenia.

32. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vykonaným dokazovaním. Niet pochýb o tom, že žalobcovia preukázali nielen vysokú blízkosť ich vzťahu s nebohým R. D., ale i jeho kvalitu v čase pred zásahom. I keď ide o kategóriu ťažko zachytiteľnú, možno ju hodnotiť z objektivizovaných skutočností preukazovaných najmä výsluchmi žalobcov a svedkov. Žalobcovia ako

sekundárne obete trávili s nebohým v primeranom rozsahu voľné chvíle, chodili na spoločné opekačky, či dovolenky alebo do kina. I keď sa nebohý, pracujúci v Č., vracal do domácnosti žalobkyne v 2. rade, nakoľko táto po rozvode manželstva so žalobcom v 1. rade v roku 1995 ostala bývať sama, mal rovnako kvalitný vzťah i k otcovi, žalobcovi v 1. rade, ktorému pomáhal v prevádzke pohostinstva. Napokon, len samotná skutočnosť, že osoby blízke (už) nezdieľajú spoločnú domácnosť, nemôže nijako narušiť ich vzájomné vzťahy, resp. tieto ovplyvniť do takej miery, že by v nich strata syna nevyvolala závažnú ujmu. Nebohý bol v čase smrti mladý, 24-ročný zdravý muž, a teda mal život pred sebou, preto s ohľadom na jeho vek, a napokon i vek žalobcov, existoval predpoklad dlhej dĺžky trvania vzájomného vzťahu s nimi i do budúcnosti. V konaní nebolo preukázané, že by žalobcovia boli finančne, prípadne starostlivosťou alebo inak odkázaní na nebohého, keď v tomto smere boli plne sebestační. Možno pritom predpokladať, že pokiaľ venovali výchove a výžive nebohého syna časť svojho života, tento mohol ich úsilie a lásku v budúcnosti vrátiť a poskytnúť im pomoc a podporu, tak ako je to v bežnom rodinnom živote obvyklé. Odvolací súd prihliadal na to, že náhle úmrtie nebohého R. D. v dôsledku dopravnej nehody, ktorú spôsobil vodič nákladného vozidla a v súvislosti s ktorou bol rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 21.12.2015, č. k. 1T/122/2015-420, uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a ods. 2, písm. a) Trestného zákona a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, podmienečne odložený so skúšobnou dobou v trvaní štyroch rokov, ako i na trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní troch rokov, zasiahlo nezvratne do života žalobcov, spôsobilo im traumu, ktorá je prakticky neodstrániteľná a nepochybne spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie; vinník dopravnej nehody prejavil nad svojim činom ľútosť.

33. Majúc za to, že otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, a preto i každé jedno rozhodnutie priznávajúce náhradu nemajetkovej ujmy nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady, v dôsledku čoho v takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo 29/2021), odvolací súd, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, aby pri rozhodovaní zohľadniť a komparoval priznávanú relutárnu náhradu s jej výškou podľa ustálenej rozhodovacej praxe, príkladmo s rozhodnutiami tak Krajského súdu v Bratislave (vlastná rozhodovacia činnosť), ako aj všeobecných súdov SR, udáva:
- Okresný súd Pezinok rozsudkom zo dňa 23.09.2021, č. k. 6C/23/2019-327, priznal žalobcom v 1. a v 2. rade ako rodičom náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur každému na tom základe, že vodič motorového vozidla pri obchádzaní maloletého cyklistu, syna žalobcov, nedodržal od neho bezpečný bočný odstup, narazil do neho prednou pravou časťou vozidla, následkom čoho tento utrpel zranenia a podľahol im. Vodič motorového vozidla bol odsúdený za spáchanie prečinu usmrtenia na trest odňatia slobody s podmienečným odkladom, pričom mu bol uložený i trest zákazu riadiť motorové vozidlá. Krajský súd v Bratislave rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom zo dňa 30.08.2024, sp. zn. 10Co/12/2022.
- Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 14.10.2022, č. k. 4C/56/2016-376, v spojení s opravným uznesením Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 07.08.2023, č. k. B1-4C/56/2016-439, uložil žalovanej poisťovni povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade, ako aj žalobcovi v 2. rade titulom nemajetkovej ujmy sumu 4.250 eur, každému, a vo zvyšku ich žalobu zamietol. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 30.05.2024, sp. zn. 3Co/101/2023, rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutých zaväzujúcich výrokoch potvrdil, pričom v zamietajúcich výrokoch tento zmenil tak, že žalovanej uložil zaplatiť žalobkyni v 1. rade, ako aj žalobcovi v 2. rade titulom nemajetkovej ujmy sumu 3.250 eur a vo zvyšnej zamietajúcej časti výroky potvrdil. Dôvodil tým, že išlo o syna žalobcov, ktorý zomrel vo veku 22 rokov na následky dopravnej nehody, ku ktorej došlo tak, že bol spolujazdcom motorového vozidla vedeného vodičom pod značným vplyvom alkoholu, ktorý prešiel do protismeru, vybočil z vozovky a narazil do stromu. Nebohý žil so žalobcami v spoločnej domácnosti, zapájal sa do každodenného života, pomáhal im, trávil s rodičmi kvalitatívny voľný čas, medzi nimi existovali prirodzené a hlboké citové väzby. Nebohý bol na žalobcov finančne odkázaný. Krajský súd v Bratislave ustálil výšku základnej náhrady nemajetkovej ujmy na sumu 15.000 eur pre každého zo žalobcov, ktorú znížil o 50 % vzhľadom na spoluzavinenie nebohého na dopravnej nehode.
- Okresný súd Pezinok rozsudkom zo dňa 06.03.2020, č. k. 10C/115/2013-261, priznal žalobcovi v 1. rade a žalobkyni v 2. rade každému nemajetkovú ujmu v sume 16.500 eur, ktoré rozhodnutie formálne zmenil (de facto potvrdil) Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 29.09.2021, sp. zn. 7Co/130/2020. Vychádzal zo situácie, že medzi žalobcami ako rodičmi a zosnulým 22-ročným synom došlo v dôsledku

dopravnej nehody spôsobenej žalovaným v 1. rade k pretrhnutiu všetkých väzieb, pričom prihliadol aj na neospravedlnenie vinníka dopravnej nehody a rozvrat manželstva.
- Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 16.06.2020, č. k. 22C/36/2018-417, priznal žalobkyni ako matke náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur, v súvislosti s úmrtím jej jediného syna, ktorý bol spolucestujúcim žalovaného v 2. rade, vracajúceho sa domov zo zábavy, ktorý v dôsledku mikrospánku prešiel do protismeru, zišiel mimo vozovku a narazil viackrát do stromu; vodič bol za spáchanie prečinu usmrtenia v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví odsúdený. Krajský súd v Bratislave rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom zo dňa 25.10.2022, sp. zn. 8Co/19/2021.
- Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 01.10.2019, č. k. 18Csp/52/2017-14, priznal žalobcom-rodičom každému titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 15.000 eur, v súvislosti s úmrtím ich 18-ročného syna pri dopravnej nehode spôsobenej vodičom pod vplyvom alkoholu, ktorý svoj čin oľutoval a ospravedlnil sa. Krajský súd v Bratislave rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom zo dňa 29.6.2021, sp. zn. 8CoCsp/25/2020.
- Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 16.05.2019, č. k. 4C/115/2014-264, priznal žalobcom v 1. a v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy každému po 35.000 eur na tom skutkovom základe, že v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zahynula ich 26 ročná dcéra, spolujazdkyňa na motocykli, ktorého vodič neprispôsobil rýchlosť jazdy svojím schopnostiam a vlastnostiam vozidla, utrpeli nezvratnú a ničím nenahraditeľnú ujmu, preukázanú vykonaným dokazovaním. Rodinu po smrti nebohej dcéry zasiahlo nielen zhoršenie zdravotného stavu, ale museli bojovať i s psychickými problémami. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 28.02.2024, sp. zn. 15Co/4/2024, rozhodnutie okresného súdu potvrdil.
- Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo dňa 16.06.2022, č. k. 26C/25/2021-171, priznal žalobkyni ako matke a invalidnej dôchodkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 9.000 eur, v súvislosti s úmrtím jej 24-ročného syna, ktorý ako spolujazdec zomrel pri zrážke dvoch motorových vozidiel. Nebohý nezdieľal spoločnú domácnosť so žalobkyňou, avšak navštevoval ju a bol s ňou v kontakte, pričom sa i určitou formou pomoci podieľal na chode domácnosti. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 31.03.2025, sp. zn. 5Co/142/2022, rozhodnutie okresného súdu potvrdil.
- Okresný súd Svidník rozsudkom zo dňa 17.09.2020, č. k. 6C/48/2019-76, priznal žalobcom ako rodičom nemajetkovú ujmu 25.000 eur za smrť ich dcéry. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 20.04.2021, sp. zn. 13Co/12/2021, potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti zaplatiť sumu 17.000 eur a v prevyšujúcej časti ho zmenil a žalobu žalobcov zamietol. Zohľadnil, že žalobcovia svoj nárok odvodzovali od úmrtia ich dcéry, študentky na strednej škole, pri dopravnej nehode, ktorá udalosť nezvratne zasiahla do ich vzájomných a rodinných vzťahov.
- Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 19.05.2017, č. k. 18C/381/2015-185, uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a v 2. rade ako rodičom sumu 20.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti s úmrtím ich 20-ročného syna, žijúceho s nimi v spoločnej domácnosti, pri dopravnej nehode. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 26.07.2018, sp. zn. 17Co/322/2017, rozhodnutie okresného súdu zmenil a žalobcom v 1. a v 2. rade každému priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vzal do úvahy svoju rozhodovaciu činnosť a správanie sa vinníka dopravnej nehody, ktorý sa žalobcom ospravedlnil, kondoloval im, zúčastnil sa pohrebu.
- Okresný súd Trenčín rozsudkom zo dňa 19.12.2017, č. k. 16C/125/2016-93, priznal žalobcom sumu 18.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku úmrtia ich syna žijúceho s nimi v spoločnej domácnosti pri zohľadnení ľútosti, ospravedlnenia, odsúdenia a nedbanlivosti vinníka dopravnej nehody. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 29.01.2019, sp. zn. 27Co/160/2018, rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 31.03.2021, sp. zn. 2Cdo/40/2020, dovolanie žalovanej poisťovne odmietol.
- Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 21.11.2014, č. k. 26C/1/2010-374, priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v sume 16.600 eur každému. Krajský súd v Nitre rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozsudkom zo dňa 02.11.2016, sp. zn. 23Co/535/2015, dôvodiac, že išlo o syna žalobcov, ktorý s nimi žil v spoločnej domácnosti. Okrem psychickej bolesti, boli žalobcovia zasiahnutí stratou osoby, ktorá sa o nich starala a v budúcnosti (obzvlášť v prípade ich odkázanosti) sa starať mala. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol (rozhodnutie sp. zn. 6Cdo 219/2017).
- Okresný súd Námestovo rozsudkom zo dňa 18.10.2016, č. k. 10C/56/2014-144, zaviazal žalovanú poisťovňu zaplatiť žalobcom, rodičom nebohého syna, ktorý zomrel pri dopravnej nehode spôsobenej vodičom pod vplyvnom alkoholu, náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur každému; výšku nemajetkovej ujmy poisťovňa nenamietala. Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 25.08.2017, sp. zn. 8Co/165/2017, predmetný rozsudok okresného súdu potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol (rozhodnutie sp. zn. 5Cdo 178/2018).

- Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 03.05.2016, č. k 25C/1/2014-371, uložil žalovanej poisťovni povinnosť zaplatiť žalobcom (ako rodičom nebohého 30-ročného syna, ktorý s nimi už nežil v spoločnej domácnosti) náhradu nemajetkovej ujmy v sume 8.000 eur každému a v prevyšujúcej časti ich žalobu (o zaplatenie 20.000 eur) zamietol. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 21.09.2017, sp. zn. 9Co/462/2016, potvrdil napadnutý rozsudok v zaväzujúcej časti (o zaplatenie 8.000 eur) a v zamietajúcej časti tento zmenil a priznal žalobcom ďalšiu náhradu v sume 7.000 eur každému (t. j. spolu každému nemajetkovú ujmu 15.000 eur). Zohľadnil náhlu deštrukciu vzájomných vzťahov, ich intenzitu, ako i ospravedlnenie a ľútosť prejavenú zo strany vinníka dopravnej nehody.

34. Zohľadniac preukázané okolnosti, najmä nespochybniteľný a nereparovateľný zásah do osobného, citového a rodinného života žalobcov, znamenajúci pretrhnutie citových a rodinných väzieb s nebohým synom, ktorý zomrel na začiatku svojho produktívneho života, a teda život mal pred sebou, a ktorého smrť významne a nezvratne zasiahla do života žalobcov ako jeho rodičov, a teda najbližších osôb, ktorí jeho odchod hlboko pociťovali, resp. pociťujú po každej stránke, prihliadajúc nielen na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu, v rámci ktorej tento stanovil rozpätie relutárnej náhrady vo vzťahu rodič - dieťa od 15.000 eur do 25.000 eur, ale i rozhodovaciu prax všeobecných súdov, na zásadu primeranosti a spravodlivosti, odvolací súd ustálil primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumou 18.000 eur pre každého zo žalobcov, v ktorej už bola zohľadnená aj právoplatne priznaná náhrada v sume 10.000 eur (povinnosť uložená rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.02.2018, č. k. 10C/67/2014-354, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.10.2019, sp. zn. 3Co/244/2018). Dodáva pritom, že hoci nebol povinný vykonať analýzu a porovnanie konkrétnych skutkových okolností, ktoré by mu umožnili nájsť najpriľahlejší prípad spomedzi zosumarizovaných rozhodnutí, či už vlastných alebo iných všeobecných súdov (k tomu rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo 72/2024), zohľadnil, že stanovenie výšky náhrady je vecou voľnej úvahy súdov, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave týkajúcom sa obidvoch zákonom predvídaných kritérií, t. j. závažnosti vzniknutej ujmy i okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a musí zohľadniť i samotný účel a funkcie tohto inštitútu. Je pritom toho názoru, že priznanou náhradou nemajetkovej ujmy dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobcov. Takto určená relutárna náhrada predstavuje výsledok posúdenia vysoko individuálnych a jedinečných skutkových okolností, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, vo vzťahu k nim nie je zjavne neprimeraná, zohľadňuje životnú úroveň v krajine a zároveň nepredstavuje prostriedok neprípustného obohacovania sa, pričom je spôsobilá kompenzovať žalobcom vzniknutú ujmu.

35. Odvolací súd v tejto súvislosti podotýka, že obe procesné strany v priebehu konania poukazovali na rôzne rozhodnutia súdov SR, pričom v stanoviskách tak jednej, ako i druhej sporovej strany možno nájsť určité excesy, resp. prípady, kedy boli priznané či už vyššie alebo nižšie sumy za smrť dieťaťa ako sumarizoval i odvolací súd. Je tomu tak z dôvodu, že hodnota života, aj toho rodinného, žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov usmrtením blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch, resp. s ťažkosťami ju možno adekvátne ohodnotiť. Vo vzťahu k argumentácii žalobcov ohľadne sumy ľudského života vyčíslenej Výskumným ústavom dopravným, a.s. Žilina v hodnote 332.144 eur, ako aj ohľadne finančnej čiastky ustálenej metodikou Najvyššieho súdu Českej republiky v sume okolo 10.000.000 Kč, odvolací súd udáva, že táto nemôže zohľadňovať a ani nezohľadňuje osobitosti toho ktorého prejednávaného prípadu, a preto ani nemôže byť vnímaná ako základ pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

36. Na vyššie uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zaväzujúcom výroku, v časti, ktorou žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi v 1. rade, rovnako aj žalobkyni v 2. rade, sumu 8.000 eur v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil, vo zvyšnej časti, ktorou žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi v 1. rade, rovnako aj žalobkyni v 2. rade sumu 17.000 eur zmenil podľa § 388 C.s.p. tak, že žalobu žalobcu v 1. rade, ako i žalobkyne v 2. rade zamietol; povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10.000 eur a žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 eur, uložená rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.02.2018, č. k. 10C/67/2014-354, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.10.2019, sp. zn. 3Co/244/2018, tým ostala nedotknutá. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých zamietajúcich výrokoch potvrdil (v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p.).

37. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov celého (t. j. prvoinštančného a odvolacieho) konania podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p. Na rozdiel od súdu prvej inštancie, ktorý pochybil majúc za to, že každá zo strán mala v konaní úspech len čiastočný, odvolací súd je toho názoru, že konanie o náhradu nemajetkovej ujmy treba považovať za konanie, kde je konečný výsledok daný na úvahe súdu; preto zamietnutie žaloby žalobcov vo zvyšnej časti požadovanej nemajetkovej ujmy nemožno považovať za procesný úspech žalovanej, ale len za dôsledok úvahy súdu. Pri neexistencii takého ustanovenia v Civilnom sporovom poriadku, ktoré by bolo adekvátne ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p., toto sa naďalej uplatní v zmysle článku 4 ods. 2 C.s.p. tak, že žalobca mal plný úspech vo veci, keď mu súd prizná peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy podľa svojej úvahy, pretože nemôže byť sankcionovaný v rámci náhrady trov konania za nie celkom priliehavý odhad budúceho priznaného nároku súdom (k tomu aj rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 225/2020, sp. zn. II. ÚS 399/2019, sp. zn. I. ÚS 56/2017, sp. zn. IV. ÚS 652/2018, sp. zn. I. ÚS 24/2021, sp. zn. II. ÚS 225/2020). V zmysle vyššie uvedeného potom zamietnutie žaloby každého zo žalobcov v časti zaplatenia nemajetkovej ujmy v sume spolu 57.000 eur nemalo vplyv na plný úspech žalobcov v konaní, pretože výsledok konania závisel od úvahy súdu, na základe ktorej posúdil nemajetkovú ujmu žalobcov vo výške presahujúcej sumu 18.000 eur pre každého za neprimeranú. Žalobcovi v 1. rade a žalobkyni v 2. rade ako plne procesne úspešnej strane potom vznikol nárok na náhradu trov konania (celého) podľa § 255 ods. 1 C.s.p. s tým, že základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

38. Odvolací súd, s ohľadom na rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 453/2019, ako i Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo 101/2024), podľa ktorého dovolacie konanie predstavuje v tomto smere samostatnú, od ostatného konania nezávislú časť konania, čo zakladá súdu možnosť nezávisle od celkového výsledku sporu rozhodnúť len o trovách dovolacieho konania, s prihliadnutím na úspech sporovej strany v dovolacom konaní, bez ohľadu na definitívny výsledok sporu, zistiac, že v predmetnej veci prebehlo dovolacie konanie, v ktorom mali napokon úspech žalobcovia, keďže ich dovolacím námietkam priznal Najvyšší súd SR úspech, rozhodol o nároku na náhradu trov dovolacieho konania tak, že žalobcovi v 1. rade a žalobkyni v 2. rade priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).